

InfoGozd - Skrbno z gozdom

Št. 8, letnik 2 (2021)

Naslov

InfoGOZD – Skrbno z gozdom

Datum objave spletne publikacije

1. avgust 2021

Založnik

Gozdarski inštitut Slovenije,
Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko, Večna pot 2, 1000 Ljubljana
Telefon: +386 (0)1 200 78 17

Odgovorni urednik

Matevž Triplat

Odgovorna oseba

dr. Nike Krajnc

Tehnični urednik

Tina Jemec, Urban Žitko

ISSN številka

2738-5035

<https://wcm.gozdis.si/>

Vsebina

Gibanje cen hlodov za žago in furnir in žaganega lesa na svetovnem trgu se ne umirja	4
Požar v naravnem okolju v Severni Makedoniji je pogašen	6
Ženske v gozdarstvu, rezultati anket	9

Gibanje cen hlodov za žago in furnir in žaganega lesa na svetovnem trgu se ne umirja

mag. Janez Zafran, Gozdarski inštitut Slovenije

Objavljeno na spletu 08.08.2021

Trg okroglega in žaganega lesa postaja globalen bolj kot kadarkoli prej. V drugem kvartalu letošnjega leta se na večini svetovnih trgov nadaljuje izrazit naraščajoči trend cen hlodov za žago. Še vedno je pomemben razlog izjemno povpraševanje po lesu na Kitajskem in v Združenih državah Amerike, povpraševanje po lesu pa ostaja na visoki ravni tudi drugod. Podobno velja za Evropo. Po analizah

časopisa Holzkurier se je povprečna cena hlodov za žago, v primerjavi z najnižjimi cenami, ki so bile po letu 2006 zabeležene v juliju 2020, v Avstriji zvišala za 30 EUR/m³, v nemški deželi Baden-Württemberg pa za 34 EUR/m³. Po dosedanjem naraščajočem trendu bodo rekordne vrednosti iz leta 2013/2014 dosežene že v tretjem kvartalu letošnjega leta - V Avstriji bi se cena morala povečati samo še za 7 EUR/m³, v deželi Baden-Württemberg pa 11 EUR/m³. Podoben dvig cen v zadnjih treh mesecih poroča tudi Češka, Romunija, Poljska ter Baltske države.

Izrazitejši trend zviševanja cen nakazuje tudi Globalni indeks cen hlodov za žago in furnir (GSPI), ki je že v prvem kvartalu 2021 dosegel vrednost 79 \$/m³ (najvišja zabeležena vrednost po letu 1995 znaša 90,49 \$/m³ - 2Q/11). Po poročanju Wood Resources International (WRI) je indeks bistveno višji od trenutnega desetletnega povprečja. Podobno gibanje nakazuje tudi Evropski indeks cen hlodov za žago in furnir (ESPI), ki se je v prvem kvartalu 2021 povišal za 9 % (v primerjavi z zadnjim kvartalom 2020) in znaša 81,44 EUR/m³ (najvišja zabeležena vrednost po letu 1995 znaša 90,33 EUR/m³ - 1Q/14). Najvišjo rast so zabeležile prav Baltske države in države Vzhodne Evrope.

Še bolj izrazito dinamiko pa izkazuje gibanje cen žaganega lesa. V prvem kvartalu letošnjega leta je bila prisotna izjemna rast cen, ki so sledile povečanemu povpraševanju na vseh večjih svetovnih trgih. Zato tudi ne presenečajo pozivi različnih združenj lastnikov gozdov in upravljavcev, zlasti v Avstriji in Nemčiji, da cene hlodov za žago še vedno preveč zaostajajo za cenami žaganega lesa in bi morale biti še bistveno višje. Njihov predlog povprečne cene hlodov za žago kakovostnih razredov B/C je 140-150 EUR/m³ (Georg Schirmbeck - Deutscher Forstwirtschaftsrat, dr. Rudolf Freidhager - Österreichische Bundesforste, Felix Montecuccoli - Land&Forst Betriebe Österreich). Ali se bodo njihovi pozivi uresničili je zelo težko napovedati. Pri trendu cen žaganega lesa je po maju 2021 prišlo do nekaterih sprememb, ki bi lahko bile tudi napoved delnega ohlajanja pri povpraševanju po žaganem lesu. V Združenih državah Amerike je borzna cena žaganega lesa po doseženih maksimalnih cenah v maju 2021 začela upadati. Cene gradbenega lesa, ki se spremljajo na borzi, so v zadnjem tednu junija 2021 padle za 56 % v primerjavi z najvišjimi cenami v maju 2021. Glavni razlog naj bi bila bistveno nižji obseg novogradenj in adaptacij stanovanjskih hiš, ki so prav v času razglašene epidemije COVID-19 povzročile izrazito povečanje povpraševanje po žaganem lesu, vzrok pa je prav izrazito preteklo povišanju cen lesa. Ameriško združenje gradbenikov stanovanjskih hiš (National Association of Home Builders) v svoji analizi ugotavlja, da se je v prvem kvartalu 2021 gradnja povprečne enostanovanjske hiše podražila za 35.872 \$ in to zgolj zaradi dražjega konstrukcijskega lesa.

Tudi časopis Holzkurier v zadnjih objavah povzema nekatere izjave predstavnikov evropskih žagarjev, ki opozarjajo, da se nekateri večji in že začeti gradbeni projekti začasno zaustavljajo tudi v Evropi. Negotovost pri nadaljnjih trendih cen je precej velika, napovedi pa še dodatno zapleta ruska napoved o prepovedi izvoza okroglega lesa, ki naj bi stopila v veljavo naslednje leto. Kako konkretno se bo izvajala ta prepoved še ni povsem jasno, večina analitikov pa meni, da bo verjetno najbolj prizadeta prav Kitajska, ki bo primorana še povečati pritisk na uvoz okroglega lesa iz Evrope. V letu 2022 bo odločitev Rusije o prepovedi izvoza zagotovo imela pomemben vpliv na svetovne trende cen lesa.

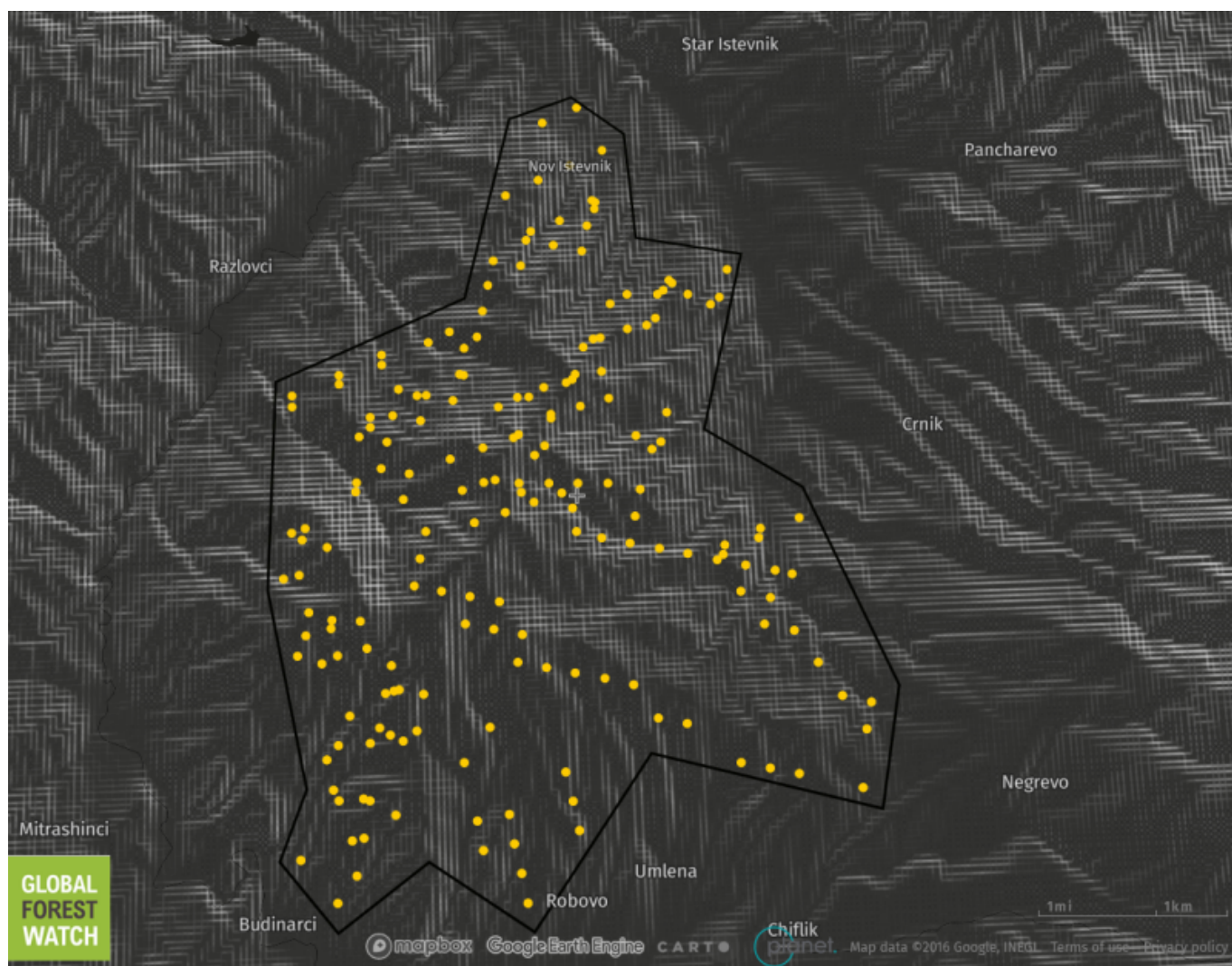
Požar v naravnem okolju v Severni Makedoniji je pogašen

Jaša Saražin, Gozdarski inštitut Slovenije

Objavljeno na spletu 23.08.2021

Požar v naravnem okolju, ki je od začetka avgusta pustošil v okolici Berovega v Severni Makedoniji, je končno pogašen. Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje je organizirala 11 dnevno odpravo, kjer je skupno preko 100 pripadnikov gasilcev in civilne zaščite dalo vse od sebe, da so skupaj z domačimi in drugimi mednarodnimi silami, požar pogasili. Uradne ocene o opožarjeni površini še ni. Po naši grobi oceni, na podlagi satelitskih podatkov, (www.globalforestwatch.org), so goreli borov gozd, grmičevje in travišča na območju velikem približno 6000 ha.

Satelitski podatki grobo nakazujejo obseg požara (www.globalforestwatch.org)

Poleg različnih logističnih in podpornih vozil, je flota slovenske odprave vsebovala različne tipe gasilskih vozil za gašenje (gozdnih) požarov. Zaradi velikega obsega požara in težavnejše oskrbe z vodo, so bila izbrana predvsem večja vozila s pogonom na vsa kolesa in rezervoarji za gasilno vodo velikosti od 4000 do 12000 l (AC in GCGP). V floti so bila naslednja gasilska vozila z vodo: dve gasilski avtocisterne (AC), dve gasilski cisterne za gozdne požare (GCGP) ter tri gasilska vozila za gozdne požare (GVGP). Več o tipiziranih vozilih za gozdne požare si lahko preberete v Tipizaciji gasilskih vozil, 2020.

Po besedah operativnega vodje prvega dela slovenske odprave Blaža Turka, je bilo na območju požara nekaj prometnic in predelov takih, da so omogočali dostop vsem vozilom z vodo, kar nekaj pa je bilo nižje-kategoriziranih prometnic (traktorske poti in gozdne vlake) ter področij, ki s prometnicami niso bila odprta, kar je onemogočalo dostop do nekaterih ključnih mest s primerno tehniko. Ker so bila tla peščena ter so bili na intervenciji prisotni tudi domači izvajalci z gradbeno mehanizacijo, so lahko v kratkem času nekaj traktorskih poti razširili in utrdili do te mere, da so omogočili dostop z GVGP in GCGP vozili. Prav tako so domačini z gradbeno mehanizacijo pripravili nekaj 100 m novih prometnic

Sodelovanje gasilske in gradbene tehnike (Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje)

Zunaj gozdnih površin so se ponekod poleg klasičnih tehnik gašenja uspešno poslužili tudi oranja travišč s kmetijsko in gradbeno mehanizacijo. Nekaj metrov širok zoran pas je služil kot prepreka, kjer so požar lažje omejili in ustavili.

Slovenski gasilci so se izkazali v svojem vodstvenemu in operativnemu znanju, moderna gasilska tehnika je izpolnila svoja pričakovanja, lokalna gradbena in kmetijska mehanizacija pa je omogočila dodano vrednost na intervenciji, ki si je na zahtevnih domačih kraških tleh skorajda ne moremo privoščiti med samo intervencijo.

Verjamemo, da bi »gasilski forwarder« o katerem smo nedavno pisali, lahko pri taki intervenciji veliko pripomogel (<http://wcm.gozdis.si/splosno/nova-generacija-gozdarskih-zgibnikov-bijol-ter-gasilska-nadgradnja>).

Prispevek velja zaključiti z gasilskim pozdravom: »Na pomoč!«

Gospodu Blažu Turku se zahvaljujemo, da je z nami delil nekaj detajlov o sami intervenciji.
Vir slik: Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje; ter www.globalforestwatch.org

Ženske v gozdarstvu, rezultati anket

uni. dipl. ing. gozd. Tina Jemec, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko
dr. Nike Krajnc, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko
Darja Stare, mag. inž. gozd., Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

Objavljeno na spletu 31.08.2021

Gozdarstvo je v Sloveniji še vedno predvsem v domeni moških, vse več žensk pa zaseda nekatera pomembna delovna mesta in tudi delež gozdark se povečuje. Preverili smo glavne razloge zakaj se ženske odločajo za delo v gozdarstvu ter njihove poglede na vlogo žensk v gozdarskem sektorju.

S ciljem okrepitve gozdarskega sektorja na območju Podonavja na lokalnem, regionalnem in mednarodnem nivoju s pomočjo večjega vključevanja žensk, smo julija 2020 na Gozdarskem inštitutu Slovenije začeli izvajati mednarodni projekt »Gozdovi v ženskih rokah« Fem4Forest (Forests in

Womens Hands), ki je sofinanciran v sklopu programa Interreg Danube Transnational Programme. V projekt je vključenih 14 partnerjev iz 10 držav (Slovenija, Hrvaška, Avstrija, Nemčija, Bosna in Hercegovina, Srbija, Romunija, Češka, Bolgarija, Ukrajina). Projekt ponuja nov in inovativen pristop pri izobraževanju in mentorstvu, z željo spodbuditi in omogočiti bolj dejavno vlogo žensk v vseh segmentih gozdarskega sektorja.

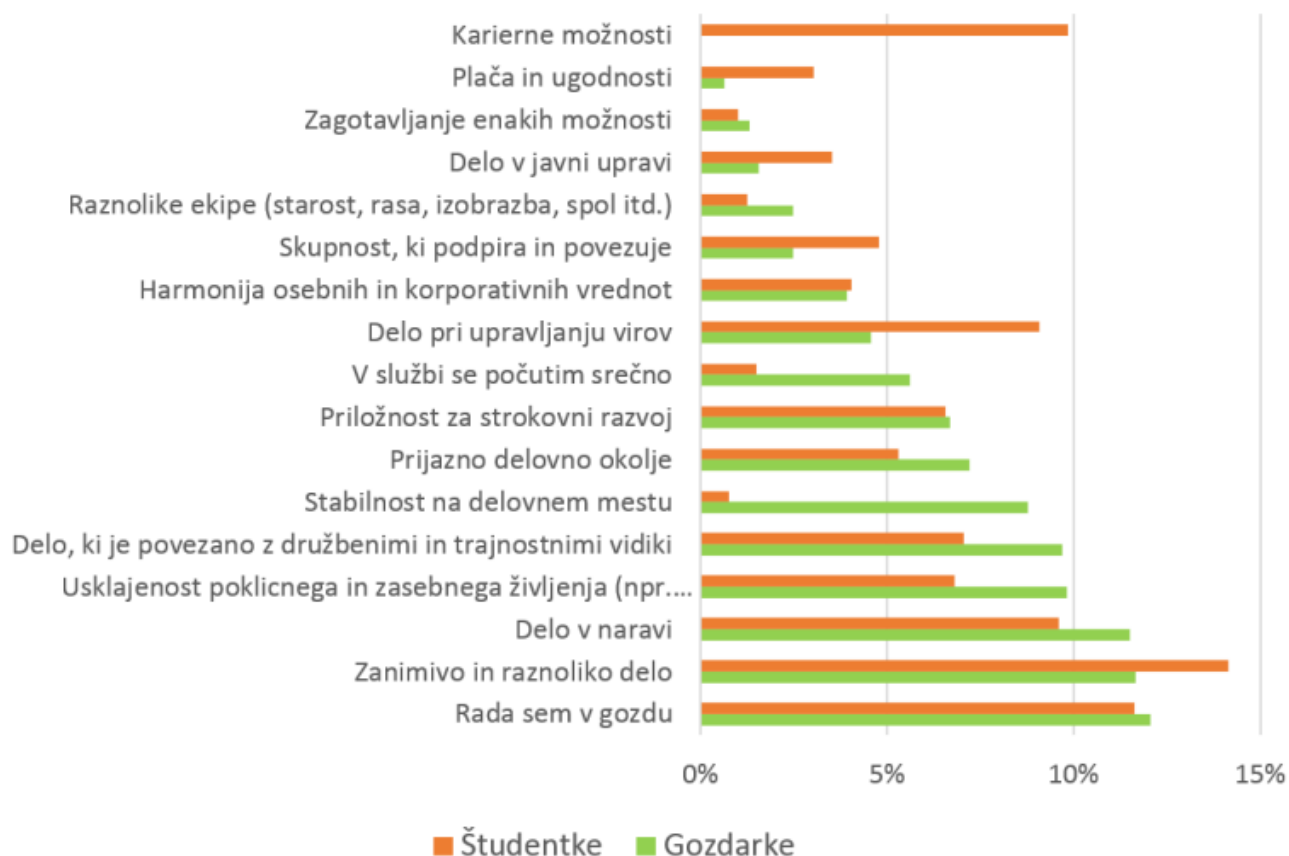
V slovenskem gozdarstvu zasedajo ženske pomembna delovna mesta, skoraj polovica lastnikov gozdov je žensk in tudi delež gozdark se povečuje. V strukturi lastništva slovenskih gozdov zasedajo ženske pomemben delež. Namreč kar 41 % je ženskih lastnic gozda, in s tako visokim deležem Slovenija sodi v sam vrh EU. Relativno visok delež ženskih lastnic pa ne pomeni enakovredne zastopanosti v organih odločanja in interesnih skupinah. V Sloveniji tudi nimamo društev, ki bi povezovalo ali lastnice gozdov ali gozdarke, kar je eden izmed namenov Fem4Forest projekta.

V sklopu projekta smo izvedli dve različni anketi, s katerimi smo želeli spoznati dejanski položaj žensk v gozdarstvu in njihove poglede. Prva anketa je bila namenjena dijakinjam in študentkam gozdarstva ter mladim gozdarkam na začetku njihove poklicne poti. Namen te ankete je bil zbrati njihova mnenja in izkušnje glede šolanja in/ali začetka službe v gozdarstvu. Druga anketa je bila namenjena lastnicam gozdov in gozdarkam. S to anketo smo želeli spoznati dejanski položaj žensk v gozdarskem sektorju in njihove poglede na samo delo. Obe anketi smo izvajali v aprilu 2021. V prvi anketi je sodelovalo 26 dijakinj/študentk gozdarstva ter mladih gozdark. V drugi anketi je sodelovalo 38 lastnic gozdov ter 56 gozdark.

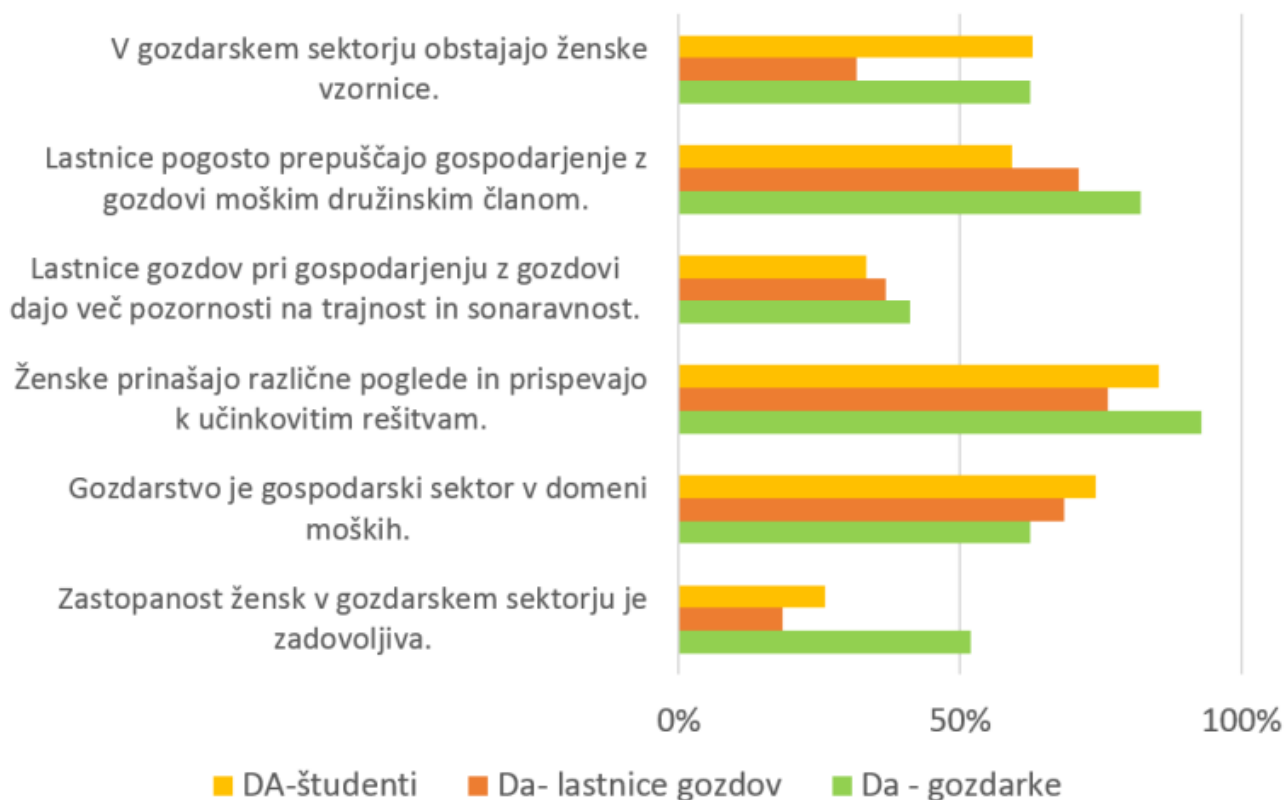
Lastnice gozdov uporabljajo svoj gozd predvsem za namene pridobivanja lesa in lesnih goriv za lastno uporabo, prodajo lesa ter za ohranjanje narave. Glavni poudarki anketiranih lastnic gozdov so bili:

- 84 % anketiranih je gozd podedovalo
- 29 % anketiranih ima v lasti gozd manj kot 5 let
- 47 % jih ima v lasti več kot 30 ha, 34 % jih ima več kot 10 ha
- 13 % lastnic predstavlja gozd od 80 - 100 % prihodka
- 8 % lastnic namerava v prihodnosti z gozdom gospodariti manj intenzivno, kar 26 % pa bolj intenzivno
- 79 % lastnic je svoj gozd obiskalo v zadnjih dveh mesecih
- 40 % anketiranih je članic društva lastnikov gozdov

Gozdarke so kot najpomembnejše dejavnike za delo v gozdarskem sektorju izbrale predvsem dejstvo, da so rade v gozdu, da je delo zanimivo in raznoliko, da jih delo v naravi veseli, usklajenost poklicnega in zasebnega življenja ... Zanimiva je primerjava med dejavniki študentk in mladih gozdark ter kasneje gozdark, ki so že v službi. Ta primerjava nam pove, da se pričakovanja in prioritete spreminjajo skozi čas.

Vsem anketirankam smo postavili trditve, do katerih so se morale opredeliti. Na podlagi teh primerjav lahko vidimo, da imajo ženske, ki so zaposlene v gozdarskem sektorju, veliko bolj pozitivno mnenje glede vključenosti žensk v gozdarstvo, kot pa npr. študentke, ki izkušenj v sektorju še nimajo.

Študentke gozdarstva smo vprašali za njihovo mnenje kako spodbuditi in omogočiti kariero žensk v gozdarstvu. Predstavljamo vam le nekaj mnenj in predlogov:

- Potrebna bi bila predstavitev dela gozdarjev splošni javnosti, z namenom, da delo v gozdarstvu ni predstavljeno le kot fizično delo, pač pa tudi kot znanstvena disciplina, ki se ukvarja z različnimi področji.
- Pomembno je spodbujanje mladih žensk že od domačega okolja dalje, naj študirajo na področju, ki jih pritegne in se ne ozirajo na stereotipnost spolov v poklicih.
- Zagotovljeno pripravništvo po končanem študiju, možnost dodatnih izobraževanj na delovnem mestu.
- Uvedba mentorskega programa: starejša in izkušena gozdarka uvaja mlado gozdarko na začetku njene poklicne poti.

V okviru projekta želimo narediti vlogo žensk v gozdarstvu v Sloveniji vidnejšo, ponuditi nove možnosti, pokazati primere dobre prakse iz tujine in v kolikor bo interes, tudi organizirati različne oblike združevanja, izobraževanja in mentorstva.